

Această carte îi aparține

Fabienne Morel și Gilles Bizouerne rescriu poveștile selecționate pentru această culegere, cu excepția basmului lui Charles Perrault, reprodus aici în varianta originală.
Sursa exactă a fiecărei povești este indicată la sfârșitul acesteia.

Fabienne Morel, inițial ghid-conferențiar, apoi învățătoare, a lucrat în domeniul editurii, înainte de a deveni autoare de povești. Împreună cu Deborah Di Gilio, face parte din malițiosul duo *Ulei de măslină și unt sărat*. Este coautoarea lucrării *Ce este patrimoniul?*, apărută în seria Arts a Editurii Autrement Junior, și coordonatoarea colecției „Înconjurul lumii cu o poveste”.
<http://www.huiledolivebeurresale.eu>

Gilles Bizouerne este autor de basme și s-a dedicat poveștilor după ce a călătorit mult. A fost laureat al societății *Fondation de France* în 2000 și finalist al Jocurilor Francofoniei în 2005. În prezent, predă basmul la Conservatorul din Paris. Recită povești spectatorilor de toate vârstele, singur sau cu acompaniament muzical.
<http://www.gillesbizouerne.com>

Nicole Belmont este inițiatorea acestui proiect și autoarea postfeței. Este director de studii la Școala Superioară de Științe Sociale (*École des hautes études en sciences sociales*) și membru al Laboratorului de antropologie socială. Printre lucrările sale apărute se numără *Cum speriem copiii* (Editura Mercure de France), *Poetica basmului. Eseu asupra basmului în tradiția orală* (Editura Gallimard).

Traducătoarea, Andreea Trincă, este profesoară de limbă franceză la Colegiul Național Mihai Eminescu din Iași. A fost bursieră în cadrul Programului Socrates-Erasmus la Universitatea Sorbonne Nouvelle Paris III. Este și traducătoarea volumului *Poveștile Albei-ca-Zăpada istorisite în lumea întreagă* (Editura Cartier).

ÎNCONJURUL LUMII CU O POVESTE

Poveștile
Cenușăresei

ISTORISITE ÎN LUMEA ÎNTREAGĂ

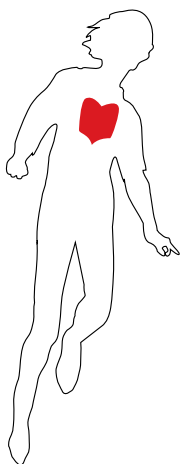
de Fabienne Morel și Gilles Bizouerne

Ilustrații de Peggy Nille

Traducere din franceză de Andreea Trincă

CARTIER *codobele*

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 24 05 87, tel.: 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.

Tel./fax: 210 80 51. E-mail: codexcartier@gmail.com

www.cartier.md

Cărțile CARTIER pot fi procurate în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

LIBRĂRIILE CARTIER

Casa Cărții, bd. Mircea cel Bătrân, nr. 9, Chișinău. Tel./fax: 34 64 61.

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 21 42 03.

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 24 10 00.

Librăria Vărul Shakespeare, str. Șciusev, nr. 113, Chișinău. Tel.: 23 21 22.

Librăria 9, str. Pușkin, nr. 9, Chișinău. Tel.: 22 37 83.

Colecția *Cartier codobelc* este coordonată de Vitalie Coroban

Editor: Gheorghe Erizanu

Proiect coordonat de Sorina Dănăilă

Ilustrații: Peggy Nille

Lector: Em. Galaicu-Păun

Coperta: Syros

Design/tehnoredactare: Diana Gâlcă

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Bons Offices (nr. 327)

Fabienne Morel, Gilles Bizouerne

LES HISTOIRES DE CENDRILLION RACONTÉES DANS LE MONDE

© Syros, Paris, 2007

Fabienne Morel, Gilles Bizouerne

POVEȘTILE CENUȘĂRESEI ISTORISITE ÎN LUMEA ÎNTREGĂ

Ediția I, ianuarie 2009

© 2008, Editura Cartier pentru prezenta versiune românească. Această ediție a apărut într-un tiraj de 800 de exemplare.

Toate drepturile rezervate. Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Morel, Fabienne

Poveștile Cenușăresei istorisite în lumea întreagă / Fabienne Morel, Gilles Bizouerne; trad.: Andreea Trincă;

il.: Peggy Nille; cop.: Syros. – Ch.: Cartier, 2009 (Tipogr. „Bons Offices” SRL). – 96p. – (Colecția „Cartier Codobelc”).

Tit. orig.: Les histoires de Cendrillon racontées dans le monde. – 800 ex.

ISBN 978-9975-79-538-8

CZU 821.133.1-93

M 89

C U P R I N S

Genderella { Corsica }.....	7
Mesteacănul fermecat { Rusia }	17
Fata ce păzea curcani { Indienii Zuni/Mexic }.....	37
Fata și diavolițele { Tibet }	49
Fata, împăratul broaștelor și fiul căpeteniei { Hausa/Nigeria }	65
Cenușăreasa { Germania/Grimm }.....	79
text original de frații Grimm	
Postfață de Nicole Belmont.....	90

Genderella¹

GENDERELLA LOCUIA SINGURĂ ÎNTR-O CASĂ
ALBĂ CA ZIUA, ÎMPREUNĂ CU TATĂL EI,
CĂCI MAMA TOCMAI ÎI MURISE.
NAȘA EI ERA ÎNSĂ O ZÂNĂ!

Într-o zi, tatăl Genderellei se căsătorii a doua oară. Și, doar după nouă luni, noua soție născu o fetiță: Piccigotta. De atunci, femeia nu mai avu ochi decât pentru copilul ei, neglijând-o pe Genderella, care purta numai haine vechi și descusute, de parcă ar fi fost o cerșetoare.

Cele două crescură împreună, numai că micuța Piccigotta nu era deloc frumoasă, pe când sora ei mai mare da.

Când Piccigotta fu destul de mare ca să poată ieși în lume, începu să meargă cu mama ei pe la baluri. Și, de fiecare dată, cele două plecau foarte vesele, zicând:

¹ *Genderella*, în limba corsicană, înseamnă „Cenușăreasa”.

– Genderella, cu hainele astea, arăți ca o servitoare! Balul și rochiile frumoase nu sunt de nasul tău. Așa că mai bine rămâi acasă.

Și, de fiecare dată, inima fetei era grea ca de piatră, că mereu ea trebuia să rămână în umbră.

Într-o seară, Genderella le văzu, a câta oară, pe mama și pe sora sa vitregă plecând la bal și puse capu-n piept de supărare că nu putea și ea să ajungă acolo.

Tot atunci însă, nașa sa apăru ca prin minune:

– Finuță dragă, de ce îți plânge sufletul ?

– Păi cum, nașă, dacă aș fi vrut și eu să merg la bal și să dansez, dar n-am decât hainele astea ca vai de lume.

Zâna întinse atunci palma și-i dădu o nucă.

– Fata mea, în astă seară, la apusul soarelui, o să spargi nuca asta, zicând așa: „Fie să mă preschimb într-o fată ce poartă o rochie frumoasă de bal”.

Apoi, îi dădu următorul sfat:

– Va trebui însă să pleci de la bal înainte ca ceasul să bată miezul nopții, căci atunci vraja va dispărea.

La apusul soarelui, Genderella sparse nuca, spunând: „Fie să mă preschimb într-o fată ce poartă o rochie frumoasă de bal”.

Țac-țac, se și văzu îmbrăcată cu haine strălucitoare de culoarea aramei. În timp ce, în curtea casei, o aștepta un scutier, și el în haine de aramă, și-un cal gata înșeuat, numai cât să-și ia zborul!

Zâna întinse atunci palma și-i dădu o nucă.

– În astă seară, la apusul soarelui, o să spargi nuca asta, zicând așa: „Fie să mă preschimb într-o fată ce poartă o rochie frumoasă de bal”.

La palat, oaspeții încă mai soseau. Când, dintr-odată, fiul regelui zări în mulțime o fată încântătoare, ce radia de frumoasă ce era și pe care toți invitații o priveau cu uimire! Prințul dănuți toată seara cu tânăra fată care, când ceasul bătu de ora unsprezece, părăsi palatul în grabă, deși prințul o rugase să mai zăbovească. Ajunsă acasă puțin înainte de miezul nopții, Genderella se trezi, țac-pac, cât ai bate din palme, din nou îmbrăcată în hainele ei zdrențăroase.

Piccigotta sosi și ea acasă, noaptea târziu.

– Genderella, să știi că, în astă seara, la bal, am văzut o frumoasă necunoscută, cu niște haine ca turnate din bronz!

– Ce-mi pasă mie, de vreme ce eu am rămas aici, dormind.

A doua seară, se mai anunțase un bal, dar Cenușăreasa era tot în hainele ei de servitoare. După ce mama sa vitregă și Piccigotta plecară, lă-

sând-o iarăși cu inima supărată, Genderella nu-și putu reține o lacrimă. Numaidecât nașa ei apăru ca prin minune.

– Finuță dragă, de ce îți plânge sufletul?

– Păi cum, nașă, dacă aș vrea și eu să mai merg o dată la bal, dar n-am decît hainele astea ca vai de lume.

Zâna întinse atunci palma și-i dădu o nucă.

– Fata mea, la căderea nopții, ai să spargi nuca asta și ai să zici așa: „Fie să mă preschimb într-o fată ce poartă o rochie frumoasă de bal”. Dar nu uita să pleci de acolo înainte de miezul nopții, căci atunci vraja va dispărea.

La căderea nopții, Genderella sparse nuca, spunând: „Fie să mă preschimb într-o fată ce poartă o rochie frumoasă de bal”.

Țac-pac, se și trezi îmbrăcată cu o rochie argintie. În timp ce, în curtea casei, o aștepta un scutier, și el în haine argintii, și-un cal gata înșeuat, numai cât să-și ia zborul !

La bal, toți se minunau de frumusețea fetei care arăta ca o prințesă! Prințul o recunoscă și se îndreptă grabnic spre ea. Dănuiră din nou numai împreună toată seara. Dar, când ceasul bătu de unsprezece și jumătate, Genderella plecă în grabă, în ciuda rugămintilor prințului de a mai zăbovi împreună cu el. Ajunsă acasă, la miezul nopții vraja se rupse și, țac-pac, se trezi la loc în hainele ei sărăcicioase.

Mai târziu, ajunse și Piccigotta acasă.

– Cenușăreaso, am văzut în seara asta la bal o frumoasă prințesă îmbrăcată în straie argintii!

– Ce-mi pasă mie, de vreme ce eu am rămas aici, dormind.

A treia seară, încă un bal. De data aceasta, zâna cea bună îi dădu Genderellei o migdală, iar fata se trezi toată îmbrăcată în aur, la fel ca și scutier ce o aștepta. Cât despre cal, acesta purta o stea de aur în frunte.

„La soare te puteai uita, da' la ea ba!”, așa-și șoptiră toți invitații la bal atunci când o văzură intrând. Prințul tot cu ea dănțui toată seara. Și încercă, din nou, să o convingă să mai zăbovească puțin. Dar miezul nopții era aproape și Genderella plecă în fugă de la bal, încălecă pe cal și dispăru în noapte. În graba ei însă, pantoful îi sări din picior! Prințul porunci atunci ca pantoful prețios să-i fie adus neîntârziat.

În zorii zilei, el porni, din casă în casă, în căutarea stăpânei pantofului pierdut. Și multe au fost fetele care îl încercară, dar la niciuna nu se potrivi! Ba era prea mare, ba prea mic. Spre sfârșitul zilei, prințul ajunse și la o casă albă, din care văzu o femeie cum se năpustește înspre el, ținându-și de mână fata.

– Măria-Ta, iat-o pe Piccigotta, lumina ochilor mei! Permiteți-i să încerce și ea pantoful. Sunt sigură că îi va veni ca turnat!

Degeaba își chinui, biata, picioarele să intre în pantof, că tot nu i se potrivea deloc. Dar n-avea a face, Piccigotta forța piciorul încă și mai mult, zicând întruna:

– Priviți cum îmi vine, ca turnat!

În timp ce mama nu mai contenea:

– Haide, fata mea, încă un pic, mai îndeasă-l acolo nițel!

Văzând acestea, prințul dădu ordin să înceteze, de frică, nu de alta, ca nu cumva să i se crape pantoful. După care porunci să-i vadă pe toți

cei care locuiau în acea casă. Așa se face că fu chemată și Genderella, care arăta ca o cerșetoare în hainele ei ca vai de lume. Prințul îi spuse:

– Ți-a venit și ție rândul să-l încerci!

Și, minune, piciorul încăpu în pantof, ușor, fără să tragă de el, fără să-l chinuie. Și pentru că-i găsisse, în sfârșit, stăpâna, prințul dori să o ia pe Genderella chiar de-a doua zi cu el la palat.

Noaptea, în casa ei cea albă, mama vitregă clocotea de furie! Ar fi vrut ca prințul să o ia de nevastă pe Piccigotta ei, și nu pe Genderella.

Așa că pregăti focul în cuptor pentru a o arunca pe Genderella în flăcări. În odaia lor, cele două fete dormeau în același pat. Noroc că zâna cea bună apără din nou și o trezi pe Genderella:

– Finuță dragă, în noaptea asta, mama ta vitregă ți-a pus gând rău. Vrea să te omoare! Chiar acum pregătește cuptorul în care să te arunce. Treci pe partea Piccigottei în pat. Astfel, ea își va arde propriul copil.

Femeia încinse deja cuptorul și merse orbecăind prin întuneric până la patul unde dormeau cele două fete. Își luă copila pe sus și, huști, o azvârli în cuptor.

Piccigotta striga dinăuntrul cuptorului ca din gură de șarpe:

– Aoleu! Mă sufoc, ard! Privește-mă, sunt eu!

Femeia, în schimb, își freca mâinile, fără să arunce măcar o privire:

– Știu eu că tu ești, sufocă-te mai repede, da' arzi odată!

A doua zi, femeia strigă la copilul ei:

– Piccigotta, trezește-te!

O voce îi răspunse:

Piccigotta este coaptă

Genderella-i măritată.

Piccigotta e-n cuptor

Genderella-i la soțior.

Acesta fu sfârșitul de care avu parte Piccigotta, în timp ce prințul o luă de soție pe frumoasa Genderella!

*Piccigotta este coaptă, Genderella-i măritată.
Piccigotta e-n cuptor, Genderella-i la soțior.*

Mesteacănul fermecat

A FOST ODATĂ CA NICIODATĂ UN BĂRBAT
ȘI O FEMEIE CARE AVEAU O FIICĂ
ȘI O STÂNĂ DE MIEI.

Într-o zi, unul din miei fugi, un miel negru, și toată familia porni în căutarea lui. Ajunși în pădure, tatăl, mama și copila lor se despărțiră pentru a-l putea căuta mai bine. Mama se afundă în pădure, din care, dintr-odată, îi ieși în cale o vrăjitoare, pe care o întrebă dacă nu cumva văzuse un miel negru pe acolo. Vrăjitoarea îi răspunse așa:

– Dacă vei scuipa pe teaca pumnalului meu sau dacă o să treci printre picioarele mele, te voi preschimba în miel negru.

Femeia nu făcu nimic din ce-i spusese vrăjitoarea și, totuși, fu preschimbată într-un miel negru. După care vrăjitoarea luă ea înfățșarea femeii și ieși din pădure trăgând după ea de coardă femeia prefăcută în mielul cel negru.

– Uf! Bărbate! Iată c-am găsit mielul!

Dar vrăjitoarea nici nu bănuia că fetița se ascunsese în spatele unui tufiș, de unde văzuse tot și auzise tot. Sărmanul bărbat însă nici nu-și dădu măcar seama de înșelătorie: pentru el, acea femeie era chiar nevasta lui, iar mielul era chiar cel ce fugise în pădure. Mulțumit că totul se sfârșise cu bine, luă înapoi drumul spre casă. Seara, vrăjitoarea se culcă lângă bărbat, ca și cum ar fi fost nevasta lui, împărtășindu-i ce anume îi trecuse prin cap:

– Să știi, bărbate, că m-am gândit mult. Eu zic să tăiem mielul, căci, dacă a fugit o dată, înseamnă că poate să mai fugă și a doua oară, și-apoi numai Cel de Sus știe dacă l-om mai găsi.

Bărbatul, care era tare împăciuitor, îi promise femeii că, a doua zi, avea să facă întocmai. Ascunsă în spatele ușii, fata iarăși văzu tot și auzi tot. Alergă într-un suflet până la stână și se prinse de gâtul mielului negru.

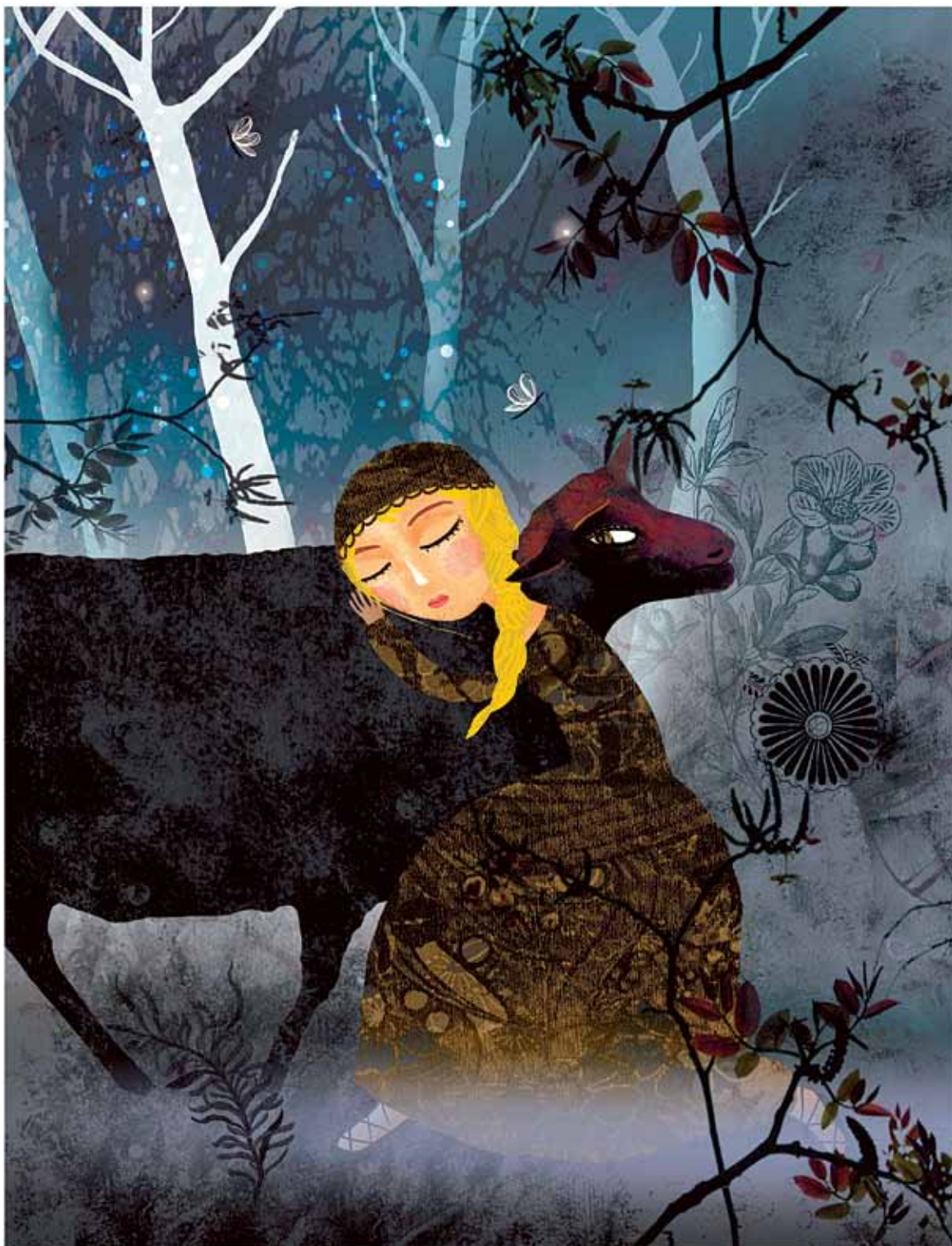
– Oh! Măicuța mea dragă! Or să vină după tine să mi te omoare!

Mielul cel negru își puse ușor capul pe umărul fetei și-i șopti la ureche:

– Dacă or să mă omoare, să nu care cumva să pui gura nici pe carnea mea, nici pe fiertură. Să-mi aduni numai oasele și să le îngropi la margine de câmp.

A doua zi, bărbatul omorî mielul negru, din care vrăjitoarea făcu un rasol cu care o îmbie și pe fată. Dar fata nici că vru să se atingă de el. Strânse, în schimb, oasele și, la margine de câmp, le îngropă adânc.

La scurt timp, în acel loc, o mlădiță văzu lumina zilei, și crescă, și tot crescă... Până se făcu un mestecăn, dar nu unul oarecare, ci un mestecăn fermecat.

*Alegă într-un suflet până la stână și se prinse de gâtul mielului negru.
- Oh! Măicuța mea dragă! Or să vină după tine să mi te omoare!*